

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-25-70>

УДК 657.1.011.56:640.43

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВАМИ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА

INFORMATION TECHNOLOGIES IN THE MANAGEMENT OF RESTAURANT ENTERPRISES

Шушакова Ірина Костянтинівнакандидат економічних наук, старший викладач,
Київський національний торговельно-економічний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3811-683X>**Свистун Анастасія Сергіївна**студентка,
Київський національний торговельно-економічний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7191-2726>**Shushakova Iryna, Svystun Anastasiia**

Kyiv National University of Trade and Economics

Стаття присвячена питанням управління підприємствами ресторанного господарства в умовах використання сучасних інформаційних технологій. Визначено мету, цілі та завдання автоматизації бізнес-процесів закладів ресторанного господарства. Встановлено, що сфера ресторанного господарства поєднує такі бізнес-процеси як постачання, виробництво та реалізація. Охарактеризовано торговельний і виробничий підходи до бухгалтерського обліку в закладах ресторанного господарства. Наведено переваги основних програмних забезпечень, призначених для бухгалтерського обліку на підприємствах ресторанного господарства. Досліджено основні особливості застосування реєстраторів розрахункових операцій та програмних реєстраторів розрахункових операцій на підприємствах ресторанного господарства.

Ключові слова: управління, управління підприємствами ресторанного господарства, автоматизація управління, автоматизація обліку, інформаційні технології в обліку.

Статья посвящена вопросам управления предприятиями ресторанного хозяйства в условиях использования современных информационных технологий. Определены цели и задачи автоматизации бизнес-процессов предприятий ресторанного хозяйства. Установлено, что сфера ресторанного хозяйства объединяет такие бизнес-процессы, как снабжение, производство и реализация. Охарактеризованы торговый и производственный подходы к бухгалтерскому учету в заведениях ресторанного хозяйства. Приведены преимущества основных программных обеспечений, предназначенных для бухгалтерского учета на предприятиях ресторанного хозяйства. Исследованы основные особенности применения регистраторов расчетных операций и программных регистраторов расчетных операций на предприятиях ресторанного хозяйства.

Ключевые слова: управление, управлением предприятиями ресторанного хозяйства, автоматизация управления, автоматизация учета, информационные технологии в учете.

The article is devoted to the issues of management of restaurant enterprises in the conditions of using information technologies. The purpose of the article is to study information technology in the management of restaurants. The purpose, goals and objectives of automation of business processes of restaurants are defined. It is established that the restaurant industry combines such business processes as supply, production and sales. The trade (according to which accounting in accordance with this method is conducted similarly to the accounting of goods in trade enterprises) and production (according to which the calculation of the cost of finished products is carried out as in industrial enterprises) approaches to accounting in establishments of restaurant economy are characterized. The advantages of the basic software intended for accounting at the enterprises of restaurant economy are resulted. It is determined that there is a software program that should be used in restaurants: POS-system "Poster", "R-Keeper", "1C: Enterprise 8. Restaurant", the main software program RRO "SOTA Kasa", "Cashalot", that allow to structure all process of activity of the business entity, to provide protection of the confidential information, to save the data by means of a backup copy, to minimize expenses of means owing to use of technological resources of small power. The advantages of the main software products intended for accounting at the enterprises of restaurant economy are

given, as: maintenance of accounting of all economic operations; ensuring the formation of accurate data; optimization of working hours of accounting staff; cost optimization; control of personnel performance indicators; calculation of equipment maintenance costs. Peculiarities of application of registrars of settlement operations and software registrars of settlement operations at restaurant enterprises are investigated. The advantages of using software registrars of settlement operations are revealed, such as: convenience in fulfilling the requirements of the norms of the current legislation; optimization of costs for cash registers and their maintenance; integration with accounting systems in order to fiscalize checks; ability to store electronic fiscal checks

Keywords: management, management of restaurant enterprises, management automation, accounting automation, information technology in accounting.

Постановка проблеми. Ресторанне господарство – симбіоз виробництва, надання послуг і торгівлі, що є засобом високоліквідного використання капіталу і, водночас, середовищем із високим ступенем конкурентності, а також найбільш розповсюдженим видом малого та середнього бізнесу у світі. Для ефективності динамічного функціонування та розвитку економічного стану готельно-ресторанного бізнесу доцільно впроваджувати інновації та здійснювати модернізацію у підходах до управління підприємством. Одним із інструментів формування інформаційного забезпечення усіх господарських операцій, що здійснюються на підприємствах ресторанного господарства, є автоматизація облікових процедур. Використання сучасних інформаційних технологій забезпечує конкурентоспроможність підприємств ресторанного господарства на споживчому ринку.

Програми для автоматизації підприємства обов'язково мають містити в собі таку інформаційну сферу ресторанного сервісу: зал, завдяки чому офіціант на місці приймає замовлення та відразу передає його на кухню, не відходячи від столика; кухня, де кожен працівник знає, які страви повинні бути підготовлені; розрахунок, виконується в зручній для гостей формі, та відразу всі дані відправляються в оператор фіскальних даних і ДФС України; бухгалтерія, де всі фінансові операції надійно фіксуються.

Автоматизація процесу розрахунків за обслуговування у закладах ресторанного господарства дозволяє оптимізувати контакт між працівниками і гостями закладу та зменшити час обслуговування, що в умовах пандемії, спричиненої COVID-19, є головним показником покращення роботи підприємства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання автоматизації управління та обліку на вітчизняних підприємствах є предметом досліджень науковців та фахівців-практиків. При підготовці статті зосереджено увагу на роботах українських учених – Н. Адамович [1], С. Децюра [2], С.Я. Король [3], І.П. Пана-

сюк [18], Ю.Л. Петрук [11], О.М. Поліщук [12], Є.В. Польовик [3], Т.В. Сівашенко [18], Р.В. Скалюк [19], Т.О. Шматковська [20]. Зважаючи на значний внесок науковців, питання автоматизації управління та облікових процедур на підприємствах ресторанного господарства потребують дослідження, що зумовлює актуальність обраної теми.

Мета дослідження. Метою статті є дослідження інформаційних технологій в управлінні підприємствами ресторанного господарства.

Виклад основного матеріалу дослідження. Майже всі корпорації та бізнес-гравці середнього сегменту переходять до хмарних сервісів та веб-технологій доступу до баз даних. Це забезпечує бізнес та забезпечує можливість управління ним з будь-якої точки світу.

Як зазначають Т.В. Сівашенко, І.П. Панасюк, бізнес-процесом є впорядкованість дій з виконання визначеного виду діяльності за ієрархією цілей і стратегій, які відбуваються на всіх етапах життєвого циклу предмета діяльності: від зародження ідеї до її реалізації та отримання результату (передача об'єкта в експлуатацію, збут продукції, надання послуг, завершення окремої фази діяльності), тобто низку бізнес-процедур, які споживають ресурси (матеріальні, інтелектуальні тощо), внаслідок чого виробляється визначена група продукції/послуг (промислова продукція, інформаційна продукція, управлінське рішення тощо), необхідна для споживачів [18].

Мета, цілі та завдання автоматизації бізнес-процесів закладів ресторанного господарства наведено на рис. 1.

Ресторанне господарство є видом економічної діяльності суб'єктів господарювання в частині надання послуг із задоволення потреб споживачів у харчуванні з організацією дозвілля чи без нього, що зазначено у пункті 1.3 Правил № 219 [14].

На підприємствах ресторанного господарства відбуваються такі бізнес-процеси, як постачання, виробництво та реалізація. Основна діяльність будь-якого закладу ресторанного господарства полягає у приготу-

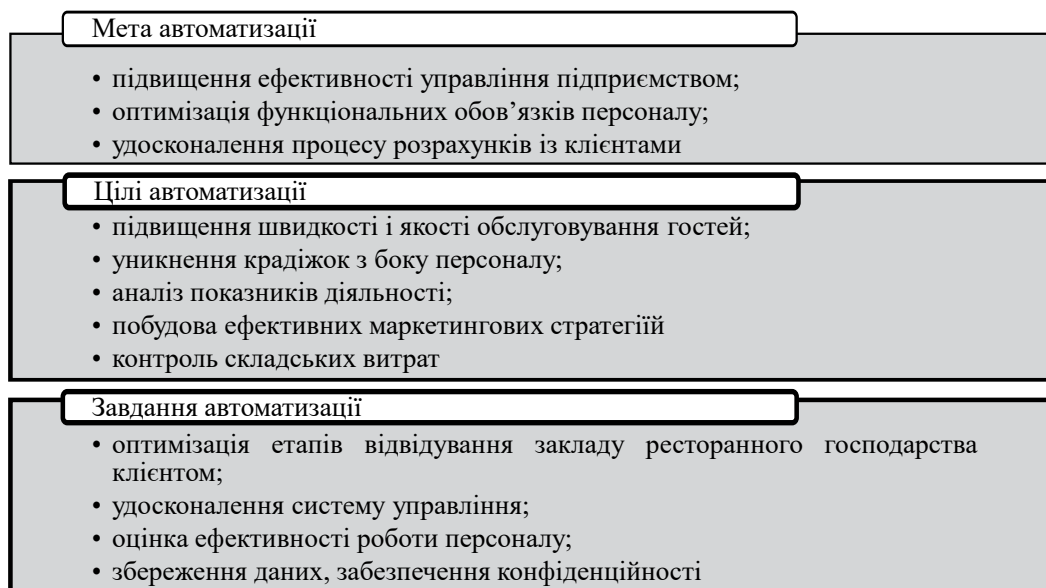

Рис. 1. Мета, цілі та завдання автоматизації бізнес-процесів закладів ресторанного господарства

Джерело: сформовано авторами

ванні з продовольчої сировини страв і кулінарних виробів з подальшим їх продажем. Тобто підприємство ресторанного господарства (організаційно-структурна одиниця у сфері ресторанного господарства) здійснює виробничо-торговельну діяльність: виробляє та (або) доготовляє, продає та організовує споживання продукції власного виробництва та купівельних товарів, може організувати дозвілля споживачів. Деяка частина найменуваних товарів, пройшовши всі ці етапи, може бути реалізована в незмінному вигляді – як закупний товар. Саме тому ресторанне господарство має ознаки виробництва, роздрібно торгівлі та сфери послуг.

Етапи перетворення товару (сировини) в готову страву наведено на рис. 2.

Інформаційним підґрунтям процесу управління підприємством є дані бухгалтерського обліку. Саме у системі бухгалтерського обліку

формується достовірна, релевантна та своєчасна інформація про усі господарські операції, що відбуваються на підприємстві. Порядок відображення в бухгалтерському обліку господарських операцій підприємствами ресторанного господарства викладено в Наказі Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо впровадження національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку у сфері громадського харчування і побутових послуг, гармонізованих з міжнародними стандартами» від 17.06.2003 № 157 [54]. Цей нормативно-правовий документ містить два підходи до обліку в закладах ресторанного господарства: торговельний і виробничий:

– торговельний метод, за якого бухгалтерський облік відповідно до цього методу ведеться аналогічно до обліку товарів на підприємствах торгівлі;

Рис. 2. Етапи перетворення сировини в готову продукцію закладу ресторанного господарства

Джерело: сформовано на основі [1]

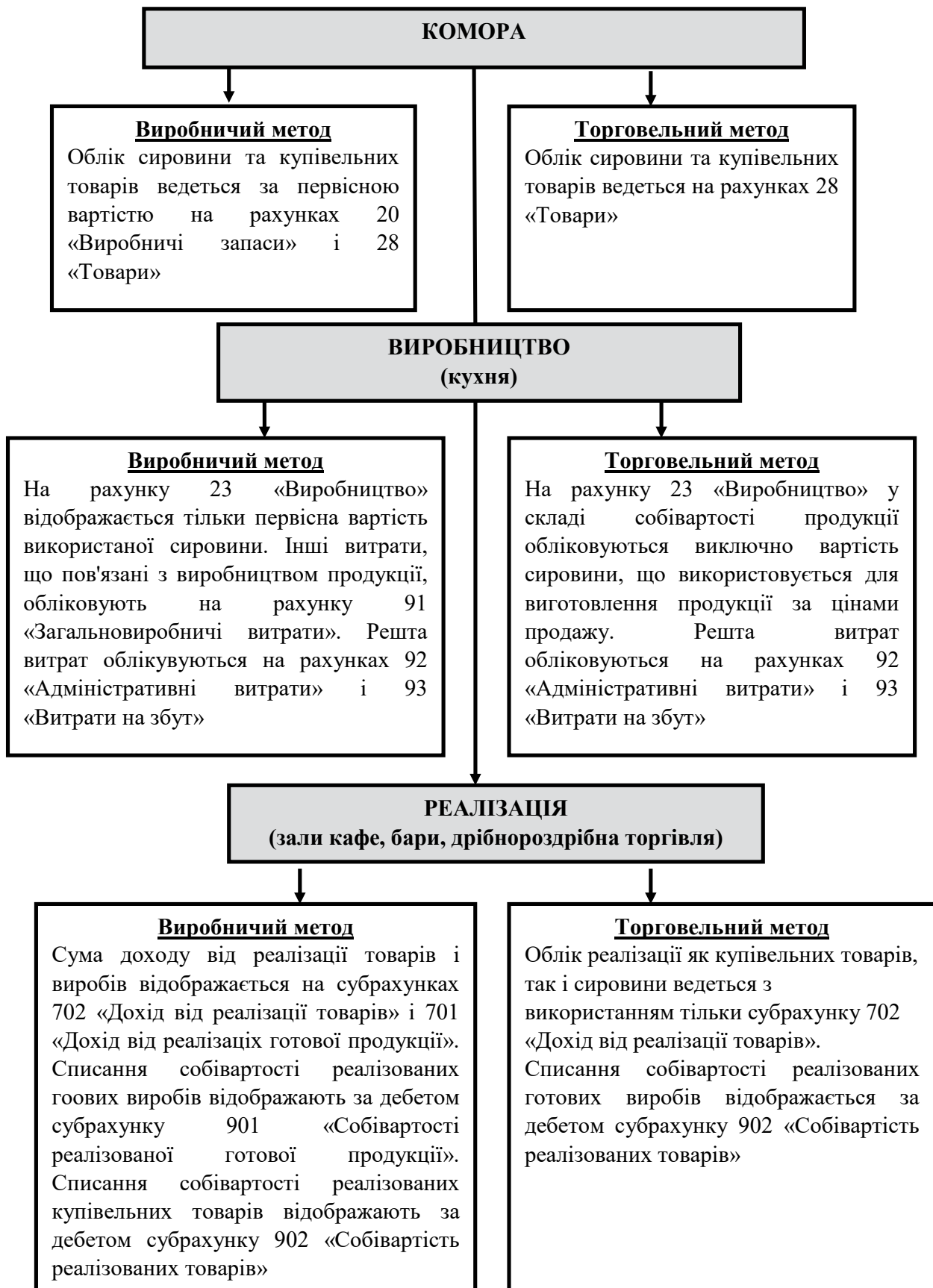

Рис. 3. Торговельний та виробничий методи обліку на підприємствах ресторанного господарства

Джерело: сформовано на основі [1]

– виробничий метод, відповідно до якого калькуляція собівартості готової продукції провадиться так, як на промислових підприємствах. Він базується на використанні стандартних методів і прийомів бухгалтерського обліку, а саме ведення обліку запасів відповідно до НП(С)БО 9 [16] і витрат відповідно до НП(С)БО 16 [17]. Особливості виробничого та торговельного методів наведено на рис. 3.

Запорукою раціональної організації обліку в закладах ресторанного господарства є автоматизація усіх облікових процедур з урахуванням інформаційних запитів керівництва. Автоматизація бухгалтерського обліку в закладі ресторанного господарства забезпечує формування оперативної інформації щодо роботи закладу, що дозволяє приймати ефективні управлінські рішення.

На сьогодні існує таке програмне забезпечення, яке доцільно використовувати в закладах ресторанного господарства: POS-система «Poster», «R-Keeper», «1С:Підприємство 8. Ресторан», хмарний програмний РРО «СОТА Каса», «Cashalot» і інші. Зазначені інноваційні програмні забезпечення дозволяють вирішити такі завдання: забезпечення ведення обліку усіх господарських операцій; забезпечення формування точних даних; оптимізація робочого часу працівників бухгалтерської служби; оптимізація витрат; контроль показників праці персоналу; розрахунок витрат на обслуговування обладнання [3; 11; 12; 19; 20].

Характеристика основних програмних продуктів, призначених для обліку на підприємствах ресторанного господарства, наведено у табл. 1.

Таблиця 1

**Програмні продукти, призначені для обліку
на підприємствах ресторанного господарства**

№ з/п	Програмний продукт	Переваги	Особливості використання на підприємствах ресторанного господарства
1	Poster	Інтерфейс простий та інтуїтивний; можливість роботи офлайн; необмежена кількість користувачів; можливість доступу з будь-якої точки світу; безпечність захисту та зберігання даних; детальний аналіз показників діяльності; розрахунок навантаження на працівників залу та кухні; гнучкі фільтри	Poster POS є аналогом РРО, друкує фіскальні чеки на території України
2	R-Keeper	Інтерфейс простий та інтуїтивний; низька вартість технічної підтримки, велика кількість технічних фахівців; перманентне оновлення версій; можливість установки на платформу Microsoft з підтримкою найсучасніших технологій в роботі; ліцензування з розрахунку за кількістю робочих місць; технічна підтримка цілодобово.	Касова і управлінська система для автоматизації обліку в кафе, барі чи ресторані будь-якого формату. Це потужний і надійний програмний комплекс для управління одним рестораном або мережею, що дозволяє структурувати і автоматизувати всі процеси відбуваються всередині закладу
3	1С:Підприємство 8. Ресторан	Забезпечення високої надійності, продуктивності і масштабованості системи; організація роботи з системою через Інтернет, в тому числі в "хмарному" режимі; створення мобільного робочого місця з використанням планшетів та інших мобільних пристроїв; можливість налаштування інтерфейсу для конкретного користувача або групи користувачів з урахуванням ролі користувача, його прав доступу і індивідуальних налаштувань	1С: Підприємство 8. Ресторан – програма для ресторану, кафе чи бару, призначена в першу чергу для повної оптимізації, автоматизації бухгалтерського та податкового обліку, згідно з чинним законодавством України

Джерело: сформовано на основі [4; 5; 6; 7]

Відповідно до статті 3 Закону України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» при здійсненні розрахункових операцій суб'єктами господарювання в готівковій та/або в безготівковій формі при продажу товарів (наданні послуг) у сфері громадського харчування використання реєстраторів розрахункових операцій (РРО) є обов'язковим. До реєстраторів розрахункових операцій відносяться: електронний контрольно-касовий апарат, електронний контрольно-касовий реє-

стратор, вбудований електронний контрольно-касовий реєстратор, комп'ютерно-касова система, електронний таксометр, автомат з продажу товарів (послуг) тощо (стаття 2 Закону України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг») [13].

Законом України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» також дозволено використовувати програмні РРО (ПРРО) (табл. 2).

Таблиця 2

Характеристика РРО та ПРРО

	РРО	ПРРО
Визначення відповідно до статті 2 Закону України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг»	пристрій або програмно-технічний комплекс, в якому реалізовані фіскальні функції і який призначений для реєстрації розрахункових операцій при продажу товарів (наданні послуг), операцій з торгівлі валютними цінностями в готівковій формі та/або реєстрації кількості проданих товарів (наданих послуг), операцій з видачі готівкових коштів держателям електронних платіжних засобів та з приймання готівки для подальшого переказу	програмний, програмно-апаратний або програмно-технічний комплекс у вигляді технологічного та/або програмного рішення, що використовується на будь-якому пристрої та в якому фіскальні функції реалізовані через фіскальний сервер контролюючого органу і який призначений для реєстрації розрахункових операцій при продажу товарів (наданні послуг), операцій з торгівлі валютними цінностями в готівковій формі та/або реєстрації кількості проданих товарів (наданих послуг), операцій з приймання готівки для подальшого переказу.
Реєстрація у ДПС	Реєстрація РРО здійснюється у податковому органі за основним місцем обліку суб'єкта господарювання як платника податків, у паперовому або електронному вигляді	Реєстрація ПРРО здійснюється платником податків у електронному вигляді через Єдине вікно подання звітності
Вигляд	цілісний пристрій, всі частини якого передбачені тільки для проведення розрахункової операції	програмне забезпечення (програма, додаток), яке може встановлюватися на будь-який пристрій (мобільні пристрої (планшет, смартфон тощо), стаціонарні апарати, виконані у вигляді програмно-апаратних або програмно-технічних комплексів), яке дозволить пристрою виконувати фіскальні функції, та мати безперервний доступ до Інтернету
Фіскальні функції	для виконання РРО фіскальної функції необхідно у момент проведення розрахункової операції занести у фіскальну пам'ять (тобто у блок, який знаходиться в самому РРО) інформацію про розрахункову операцію, яку можна тільки зчитати та не можна змінити	ПРРО виконують фіскальну функцію шляхом занесення інформації про розрахункову операцію (чеків РРО і Z-звітів) відразу на фіскальний сервер ДПСУ
Чек РРО	у паперовому та електронному вигляді	в електронному вигляді

Джерело: сформовано на основі [2; 13]

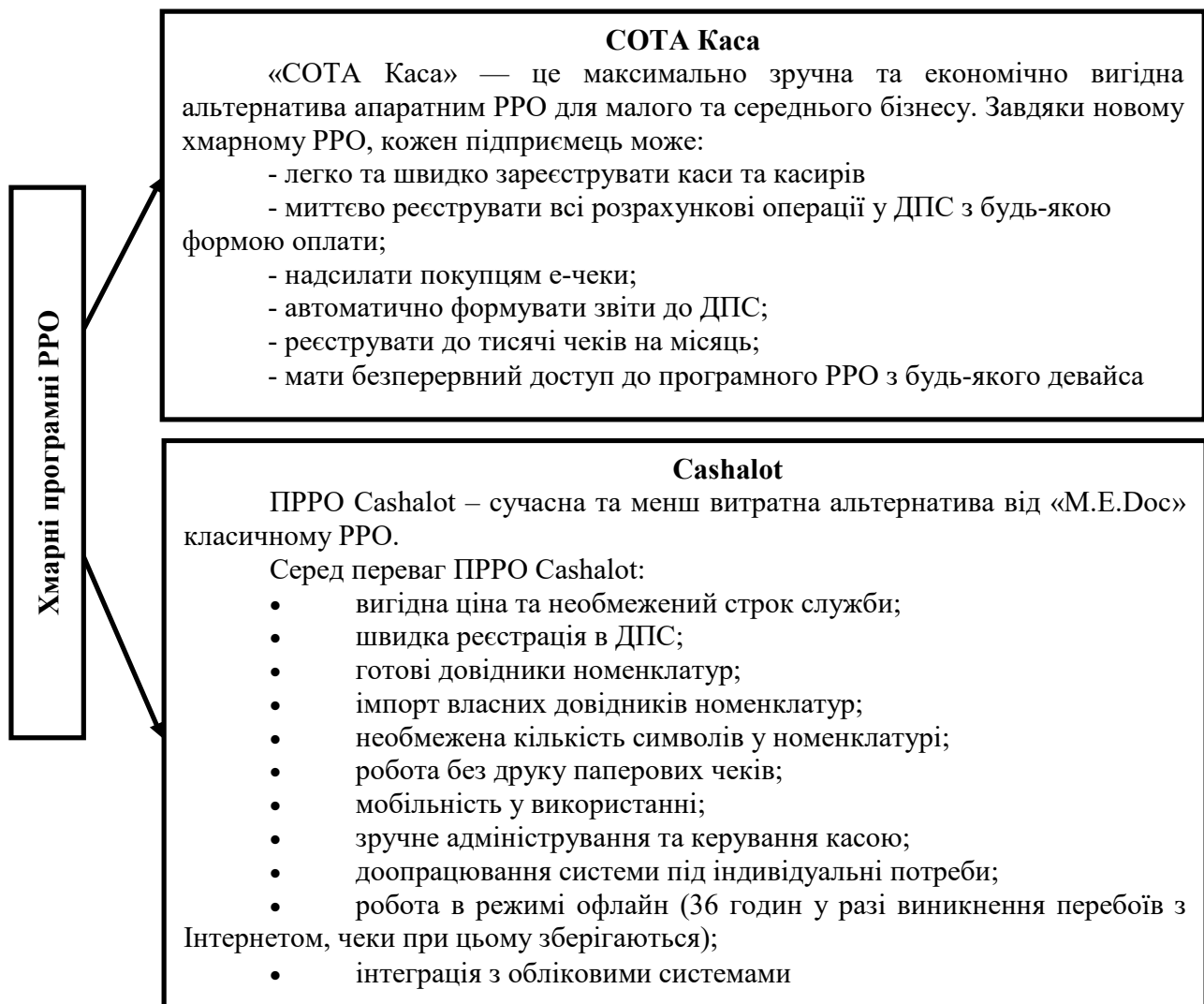

Рис. 4. Хмарні програмні РРО COTA Kasa та Cashalot

Джерело: сформовано на основі [8; 9]

Відповідно до Податкового кодексу України [10] та Закону України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» суб'єктам господарювання дозволено застосовувати сучасні інформаційні технології, які виконують функції касових апаратів. До таких програмних продуктів на вітчизняних ринку належать такі хмарні ПРРО, як COTA Kasa та Cashalot (рис. 4).

Перевагами використання ПРРО на противагу касовим апаратам є: зручність у виконанні вимог норм чинного законодавства; оптимізація витрат на касові апаратами та їх обслуговування; інтеграція з обліковими системами з метою фіскалізації чеків; можливість зберігати електронні фіскальні чеки.

Висновки. В роботі розглянуті інформаційні технології, що використовуються в

управлінні ресторанного сервісу, приклади автоматизованих систем, особливості їх функціонування та розширення можливостей з метою рекомендації найбільш ефективного програмного продукту з метою використання в системі автоматизації підприємств ресторанного господарства.

Програмні системи (POS-система «Poster», «R-Keeper», «1С:Підприємство 8. Ресторан», хмарний програмний РРО «COTA Kasa», «Cashalot») дозволяють структурувати весь процес діяльності суб'єкта господарювання, забезпечити захист конфіденційної інформації, зберегти дані за допомогою резервної копії, мінімізувати витрати коштів внаслідок використання технологічних ресурсів невеликої потужності.

Автоматизація процесу управління підприємствами ресторанного господарства дозволяє збільшити прибуток від реалізації продукції за

рахунок нівелювання людських помилок, вдосконалити стратегічний план розвитку бізнесу, максимально пришвидшити роботу персоналу при обслуговуванні клієнтів за рахунок мінімальних витрат часу на оформлення замовлення.

Перспективи подальших досліджень направлені на уточнення методичних аспектів управління підприємствами ресторанного господарства в умовах використання інформаційних технологій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Адамович Н. Облік у ресторанному господарстві. *Податки & Бухоблік*. 2017. № 48. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2017/june/issue-48/article-28153.html>
2. Децюра С. Програмні РРО: початок. *Податки & Бухоблік*. 2020. № 61. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2020/july/issue-61/article-109919.html>
3. Король С. Я., Польовик Є. В. Діджиталізація економіки як фактор професійного розвитку. *Modern Economics*. 2019. № 18(2019). С. 67–73. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V18\(2019\)-11](https://doi.org/10.31521/modecon.V18(2019)-11)
4. Офіційний сайт Спілки автомати заторів бізнесу. URL: <https://a4.com.ua/hromadske-kharchuvannia-dlia-ukrainy/>
5. Офіційний сайт Poster. URL: <https://joinposter.com/ua/tour/analytics>
6. Офіційний сайт R-Keeper. URL: <https://www.itkit.com.ua/>
7. Офіційний сайт 1С: Підприємство. URL: <http://1c.ua/ua/>
8. Офіційний сайт СОТА Каса. URL: <https://sota-buh.com.ua/news/sota-kasa-prohramnyi-rro>
9. Офіційний сайт Cashalot. URL: <https://cashalot.org.ua/>
10. Податковий кодекс України : Кодекс України; Закон, Кодекс від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
11. Петрук Ю. Л. Впровадження інформаційних та автоматизованих технологій у діяльність підприємств ресторанного господарства в сучасних умовах. *Європейські перспективи*. 2014. № 5. С. 167–172. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/evpe_2014_5_30
12. Поліщук О. М. Особливості застосування комп'ютерних технологій для автоматизації бухгалтерського обліку на підприємствах. *Економічні науки. Серія : Облік і фінанси*. 2014. Вип. 11(41). Ч. 2. С. 287–293.
13. Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг : Закон України від 06.07.1995 № 265/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/265/95-%D0%B2%D1%80>
14. Про затвердження Правил роботи закладів (підприємств) ресторанного господарства. *Мінекономіки, європ. інтеграції*; Наказ, Правила від 24.07.2002 № 219. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0680-02>
15. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо впровадження національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку у сфері громадського харчування і побутових послуг, гармонізованих з міжнародними стандартами. *Мінекономіки, європ. інтеграції*; Наказ, Рекомендації від 17.06.2003 № 157. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0157569-03>
16. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку. *Мінфін України*; Наказ, Положення від 20.10.1999 № 246. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>
17. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку. *Мінфін України*; Наказ, Положення від 31.12.1999 № 318. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>
18. Сівашенко Т.В., Панасюк І.П. Теоретичні засади управління бізнес-процесами у підприємствах ресторанного господарства. *Приазовський економічний вісник*. 2019. Вип. 3(14). С. 230–236.
19. Скалюк Р. В. Концептуальні основи ефективної автоматизації процедур бухгалтерського обліку на вітчизняних підприємствах. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2015. № 3. С. 95–102.
20. Шматковська Т. О. Автоматизація обліково-аналітичної роботи в системі інноваційних методів управління підприємствами готельно-ресторанного бізнесу. *Молодий вчений*. 2015. № 2(6). С. 1465–1468. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2015_2\(6\)_365](http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2015_2(6)_365)

REFERENCES:

1. Adamovich N. (2017) Accounting in the restaurant industry. *Taxes & Accounting*, no. 48. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2017/june/issue-48/article-28153.html>
2. Deciura S. (2020) Program RRO: the beginning. *Taxes & Accounting*, no. 61. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2020/july/issue-61/article-109919.html>
3. Korol S.Ya., Polovyk E.V. (2019) Digitalization of the economy as a factor of professional development. *Modern Economics*, (18), 67–73. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V18\(2019\)-11](https://doi.org/10.31521/modecon.V18(2019)-11)

4. Official site of the Union of traffic jams. URL: <https://a4.com.ua/hromadske-kharchuvannia-dlia-ukrainy/>
5. Poster official site. URL: <https://joinposter.com/ua/tour/analytics>
6. Official site of R-Keeper. URL: <https://www.itkit.com.ua/>
7. Official site of 1C: Enterprise. URL: <http://1c.ua/ua/>
8. The official website of the WTO Box Office. URL: <https://sota-buh.com.ua/news/sota-kasa-prohramnyi-rr0>
9. Cashalot official site. URL: <https://cashalot.org.ua/>
10. Tax Code of Ukraine Code of Ukraine; Law, Code of 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
11. Petruk Y.L. (2014) Introduction of information and automated technologies in the activities of restaurant enterprises in modern conditions. *European perspectives*, (5), 167–172. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/evpe_2014_5_30
12. Polishchuk O.M. (2014) Features of application of computer technologies for automation of accounting at the enterprises. *Economic sciences. Series: Accounting and Finance*, 11(41), 287–293.
13. On the use of registrars of settlement operations in the field of trade, public catering and services: Law of Ukraine of 06.07.1995. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/265/95-%D0%B2%D1%80>
14. About the statement of Rules of work of establishments (enterprises) of restaurant economy of the Ministry of Economy, European integration; Order, Rules of 24.07.2002 (219). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0680-02>
15. On approval of Methodical recommendations on implementation of national provisions (standards) of accounting in the field of public catering and household services, harmonized with international standards of the Ministry of Economy, European integration; Order, Recommendations of June 17, 2003 (157). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0157569-03>
16. On approval of the National Regulation (standard) of accounting of the Ministry of Finance of Ukraine; Order, Regulations of 20.10.1999 (246). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>
17. On approval of the National Regulation (standard) of accounting of the Ministry of Finance of Ukraine; Order, Regulations of 31.12.1999 (318). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>
18. Sivashenko T.V., Panasyuk I.P. (2019) Theoretical principles of business process management in restaurants. *Priazovsky Economic Bulletin*, 3(14), 230–236.
19. Skalyuk R.V. (2015) Conceptual bases of effective automation of accounting procedures at domestic enterprises. *Bulletin of Khmelnytsky National University*, (3), 95–102.
20. Shmatkovskaya T.O. (2014) Automation of accounting and analytical work in the system of innovative methods of management of hotel and restaurant business. *Young Scientist*, 2(6), 1465–1468. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2015_2\(6\)__365](http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2015_2(6)__365)